

Tillägg till
Skånelands Historia Del 1

Av Carl-Gustav Liljenberg

(Manuskriptet skrivet 1982)

Textsammanställning: Peter Broberg
Bearbetning för Internet: Göran Hansson
© SSF – Stiftelsen Skånsk Framtid

All dokumentation från författaren donerades av hans bror till SSF 1992.
SSF administrerar därmed upphovsrätten till materialet.

Innehållsförteckning

- Daner och svear
- Hadbarderna
- Bråvalla som vändpunkt
- Forskningens dilemma
- Skåne lands frihetskrig och Saxes historieskrivning

Pytheas talar 350/322 f T om lugerna såsom det folk som bodde i Albion dvs Älvlandet, den västra Albis (Elbe) . Han rör sig uteslutande inom Okeanos sfär. Vad som låg öster och norr därom dvs det år 510 f T av Hekataios av Abdera omtalade Amalchios, nämnes icke ett ord dvs om "gethavet" öster om linjen Lister-Vistula (Weichsel) .

Plinius d ä omtalar år -79 i sin "Natural is Historia" mera tillfälligt "suionernas folk", men först Tacitus har i sin "Germania" år 98 närmare uppgifter. Suiner är vårt "svear", "Till suionerna ansluter sig omedelbart sithonernas stammar".

Tacitus anför ett antal stammar mellan Elbe och Oder, dvs först och främst inom Albion, dvs Älvlandet (vår tids Oder-område). Genom uppgiften att sithonerna bodde intill svionerna är geografin odiskutabel.

Klaudios Ptolemaios, död efter år 141, säger i sin "Geografiska hyfegisis", att folkstammen "seidinos", dvs sethonerna bodde i ett visst område, nämligen i senare tidens Hinterpommern.

Väster därom bodde semnonerna osv, alltså bodde suionerna år 98 öster därom, dvs i Weichseldeltat. Och beviset ger Tacitus själv: "på andra sidan om suionerna ligger ett annat hav, och nästan orörligt".

Det är "gethavet" dvs Arnalchios, som omfattade hela östersjön norr om Weichsel, vilket framgår av att Tacitus berättar, att det i norr omfattade de områden, där det är ljus nästan hela dygnet, dvs midnattsolens land och dess stränder eller Bottniska viken. Tacitus berättar också om suionernas stamland och skriver: -"Härefter kommer ute i själva Oceanus svionernas folkområden vilka äro mäktiga icke allenast genom manskap och vapen, utan även genom flottor" - ute i själva Oceanus, dvs östersjön väster om linjen Blekinge - Weichsel, det är på andra sidan av Albion, dvs landet på den norra sidan av Östersjön, räknat från vår tids Oderområde. Det är Bornholm och Skåne.

Det är självklart att för en utvandring från sydöstra och östra Skåne behövdes det talrika män, talrika vapen och mäktiga flottor. Utvandringen hade ägt rum före år 79. Åren kring 141 fanns de icke längre kvar kring floden Panisus, Weichsels mynning. De hade 'utvandrat söderut och omtalades icke mera. Panisus var nordgermanernas Vistula som de senare invandrade slaverna kallade Wisla.

Varken Pytheas, Plinius d ä, Tacitus eller Ptolemeios (ca 350 f - 150 e T) omtalar danerna. Dessa bodde i västra och nordvästra Skåne och det låg utanför den triangel Österlen - Weichsel - Oder, som de nämnda geograferna berättar om. Det fanns ingen anledning att tala om det, som låg utanför deras och deras sagesmäns blickfält "ute i själva oceanen", dvs sydöstra Skåne ett endast genom suionerna bekant land och dessutom beläget rakt i norr sett från Albis (Oder) och dess vattenområde. Icke ens danerna omtalas. Dem kände varken Pytheas, Plinius eller Tacitus.

Vägen söderut över östersjön var spärrad genom de där bosatta folken. Vägen upptill Göta älv var omöjlig av samma skäl. Danerna måste på 100-talet gå västerut över Öresund och genom krigiskt våld besätta herulernas öar och skaffa sig nya bosättningsområden.

Herulerna tvingades till stor del att utvandra nu någon gång efter år 150, men före år 200 och tog vägen sannolikt över Weichsel och Dniepr, dvs över det germanska Vistula-Danpa ned till Svarta havet och befinna sig redan i början av 200-talet i Mindre Asien.

Till förståelsen av Pytheas geografiska värld är det viktigt att veta, att hans Albion (Älvlandet = östra Albis, nu Oder) och hans Bretanike = Breda landet = Skandinavien (närmast norr om Berige = Björnriket (= Småland) 400 år senare av romarna totalt felaktigt placeras i deras "Britannia" (Jag följer här Dietrich Stitchenoth 1950).

De fornöstskånska mäktiga suionerna (svearna) råkade också ut för överbefolkning. Alla vägar i väst, söder och öst var stängda. Danerna hade säkerligen innan dess gått över Öresund. För svearna återstod bara östkusten och därför seglade detta redan år 98 för sina stora och präktiga flottor omtalade folk, förbi den farliga bleka kusten och så upp i det, som i dag kallas Kalmar sund samt vidare till det bördiga nuvarande Östergötland, varifrån de i slutet av 400-talet över eller runt Vättern infalla i dagens Västergötland, där de 516- före 560 besegra västgötarna (dåtidens gauter, Beowulfs falska geater), bl a sägs det, i ett blodigt slag på Vänerns is, omkring år 540.

"Geater" var välkänt för Beowulfs diktare, det var de nord-sjögermaner, som intill eller före år 400 utvandrade från sitt stamland mellan den nuvarande dansk-tyska gränsen och linjen Ringköbing-Aarhus i norr samt södra halvdelen av Fyn och slog sig ned såsom "eutingar" (jutar) vid sidan om friserna, men 449 utvandrade på nytt, nu till sydvästra Britannia. De ha givit Jutland-Jylland dess namn och var liksom anglerna, sachsarna och friserna nordsjögermaner (och icke nordbor).

Ännu på 400-talet stod nuvarande Mälardalen under vatten. På 100-talet ännu primitivt och med en gles bebyggelse. Detta land omtalas aldrig. Den östgotiske historieskrivaren Jorndar (som grekerna kallade "Jordanes"), skildrar år 552 en rad folkstammar i Norden. Han omtalar svearna, som han benämner suehans (och Beowulf sweon), såsom mycket riktigt bosatta ovan gauterna, men det betyder icke, att senare tidens landskapsgränser existerade, utan bara att dessa svear bodde i norr, dvs i norra Östergötland, men ingalunda i Mälardalen, som i nordisk sagolitteratur framträder först efter den skånske storkungen Ivar Vidfamnes erövring omkring 660.

De svear, som nu invandrade norrut kallade sig uppsvear till skillnad från nedsvearna i Gautland (Götaland) och de nya landområden de erövrade kallade de Svealand, som först efter århundraden kom att omfatta det, som idag kallas Svealand. När de från Södermanland nådde upp till Mälardalen är ovisst, men knappast före slutet av 700-talet. I varje fall bör svearna ha följt Ivar Vidfamne

norrut och efter Bråvalla gjort sig till herrefolk över Mtilarlanden, som blev de nya herrarnas "Svealand".

Över Gautland , dvs svearnas maktområde i söder, härskade i senare delen av 700-talet konung Aiuls, känd från runstenar och för sina krigståg till Estlands östkust. Med Suecia eller Sveariket före 1100 menas alltid nedsvearnas maktområde med centrum i Västergötland. (Till Mälardalen förlades först före eller kring år 1252 svearikets huvudstad, som nu blev Stockholm och det var östgötastormannen Birger Jarls verk) .

Vi kan icke här gå närmare in på sambandet mellan daner och svear och deras historia efter utvandringen från Skåne omkring 100-talet. Bara det kan konstateras att den släktskap som fanns mellan dem är riktig och varom Jornandar (Jordanes år 552) talar. Han vill ha danerna till en stam av svearna = "vi-själva-folket". Det bör ha varit tvärtom, ty danerna bar det gamla minst 1500-åriga danan-namnet, medan de östskånska svearna redan genom sitt namn "vi-själva" markant avslöjar sig såsom en isolerad stam med herrefolksanda. De var liksom danerna kända för sin högväxthet. När folknamnet "svear" uppstått är numera okänt, men det kan väl knappast ha uppstått senare än seklerna före vår tideräkning, och bör ursprungligen ha betecknat en befolkning bosatt söder om Helgeå. Kanske ned mot nutidens Österlen. Deras ursprungliga namn kan ha varit suibones-suivones. I så fall kom sueberna från Skåne efter 300 f T.

Ett minne av danernas forna betydelse är den kontinentala beteckning, som återgår på nordiskt ursprung och som betecknar nordiska språk som "daniska" och en nordiskspråkig människa som bärare av "danisk tunga". I danernas nya hemland, de nuvarande danska öarna, blev "danaarv", dvs på fornnordiskt språk "danafae" liktydigt med kungens arv. Ett nutida danskt fornfynd är ett "danafae".

I Skåne land benämnes även i offentliga handlingar 1700-talet ut en framstående bondeman såsom "danneman", dvs ursprungligen "värdig att vara kungens man".

Med den fornskånska erövringen och besättandet av bl a Mälardalen, ca 650-750, kom givetvis hedersbegreppet "dana" även dit.

En utmanarkungens utmark blev till en "Danamark" och hans skog blev "danarnora". Senare blev både utmark och skog bebyggda och heta i dag Danmarks socken och Dannemora brukd.

Naturligtvis har den storsvenske galenskapen, som uppkom i slutet av 1600-talet, velat i dessa ortnamn se "bevis" på att danerna kom från Uppland och näs så på den tiden Mälalområdet hette "Svealand", var man vipps färdig med att utnyttja Jornandars tal om gemensamt ursprung för daner och svear och så inbillade man sig i sin yverborna tro, att dessa folk utgått från Mälardalen.

De fornskånska erövrarna av bl a Mälardalen tillhörde Skjoldungaätten och eftersom dess stamfader erövrat danernas urhembygd västra Skåne betraktades

Skjoldungakonungarna automatiskt som danernas nya kungaätt både i Skåne och bland utvandrarerna på de forna herulska, nu danska öarna. Det gäller ju också om de skånska Norden-storkungarna Ivar Vidfamne och som jag ser det hans kusinson och svärson Harald Hildetand.

Hadbarderna

Man kan hänvisa till Osloha, nu Oslo eller Eideswolda, nu Eidsvall eller till personnamnen såsom Ingulf-Ingolf, Reginwald-Ragnvald, Regner-Ragnar, Widukind-Vidkunn och sannolikt det omstridda Ottar, alltså Odo-Ottar

Det arv av guda- och hjältesånger, som hadbarderna kring 450 förde med sig, kom att sammanställas i Norges Vestland på 800-talet och följde med utvandrare 874-ff till Island, där nordsjögermanernas, främst fornsachsarnas mytologi, med bevisad geografisk hemort i Holsten och Slesvig, kom att samlas i "Eddan". Med fornordisk mytologi har det ingenting att göra. Hadbarderna förde sin Inguzkult och sin Wotankult till Norden.

I Skåneland var den under namnet Thor indogermaniserade yngre stenålders åkerbruks- och väderleksgud alljämt böndernas huvudgud under vikingatiden, men den urgermanska Enguz och nordsjögermanske Inguz kom även hit. Till hans ära slipades mindre trädstammar till heliga runda manslemmar i stenklyftor, som blev symbolen för kvinnans slida. Av dessa högheliga stavar byggdes stavtempel och stavgårdar, medelpunkt för fruktbarhetsdyrkan. I olika delar av sydöst-Norden var sliptekniken olika varandra. För Skåne kan påvisas tre slipstensområden: i NV, NO och SO. (K G Grannholm: Slipskånestenarnas gåta, 1974). Med Inguz, senare fornöstnordisk Ingvinn, kom också Frea Ingwine, Inguz-Inguins maka, här kallad Freya.

Ingwin var prästernas och överklassens gud också i Skåneland. Han var livalstraren, livgivaren.

Med hadbarderna följde även deras Wotan, som hos oss blev Odin.

Freya undanträngde husflitens och kvinnornas gudinna, Haernetha, som i Västergötland dyrkades i Haerneta (Härnevi) och som i andra namnlinjen här eller nere på kontinenten blev Hleitha-Kleito, resp Herntuza, av grekerna uppfattat såsom Nertuse och av romarna sedan kallad Nerthus.

Hon var bronsålderns Hlevleinetuza och blev till germanernas Hleitha och dorernas Kleito, över Hler(eiln)tuza, medan Haerneta-Nerthuslinjen utgår från ett adekvat Hreleinetuza.

Hlerleinetuza var maka till Pforzeidunuz, som dels blev till dorernas Porzeidun, senare Poseidon, dels till nordsjögermanernas Pforzeidun-F rseitun, sedan till frisernas Forsithe och till sachsarnas Forsethe (jmf Eddan) . Han var forskarlen (strömkarlen), som troddes hålla till på dunuza, dvs strandängarna, men främst var forsarnas gäckande ande.

''' Pforzeidunuz hade som symbol ljuset och Hlevleinetuza avbildades med snoken såsom sinnebild.

Dorerna, som utvandrade från Mellaneuropa först på 100-talet f T, hade nära kontakt med Nord- och östersjöfolken. Det bevisar bl a Homeros, men också dorernas traditioner och framföra allt Abuladunuz, deras senare Apollon. (Jmf ön Abula-awjö, dorernas Abalus) .

Man får icke blanda ihop forsarnas och vattenströmmarnas gud Pforzeidunuz med havsguden Ägireller med de nordliga kentumfolkens Dagdo, som bl a fornindierna dyrkade och som alldeles säkert övertagits från stenkammargravarnas stora kulturfolk. Han var det höga ljusets och det kristallklara vattnets gedom. Dagdo, som även nordhavsfolken, vilka utvandrade till Medelhavsområdet före år 1226 f T (ca 1261/51 f T), dyrkade, var alltså bokstavligen dagsljusets gud. (Semiterna i östra Medelhavsområdet uppfattade hans namn som "Dagdon" och trodde att det betydde "fisk").

Även religiöst korn således hadbardernas uppträdande ca 470-ff, att betyda en omvälvning för Norden. Deras största insats korn på samhällsväsendets område, t ex Husby-institutionen Bebyggelsehistoriskt korn deras närvaro utöver fursteleven, nu ortnamnen i Norden på -lev och -löv, att sammanfalla med ortnamnen på -stadir, nu -stad. Om dessa varit de enskilda krigarnas förläning eller endast i sin äldre bebyggelseperiod har haft en direkt anknytning till "boställe" vet vi ju ej. Dessa ortnamns väldiga anhopning i Mälardalen, särskilt i Uppland, får väl ses i sammanhang med, att Mälardalens vatten sjönk, så att en rik bebyggelse blev möjlig på 500-talet och senare.

I forsachsarnas släptåg följde även en fornanglisk framstöt, varom de s k Listerrunstenarna i Blekinge bär vittne. Vi känner genom dem den engliga kungaslakten här i fyra släktled 530-660). Sannolikt fördrevs den och kanske hela den engliga folkgruppen av Ivar Vidfamne kring år 660. I så fall har den sökt sig till Norges västkust, där hadbarderna sutto i orubbat bo.

Anglerna såsom folk hade börjat sin utvanding från Angelnland (nu Slesvig, vikingatidens Haithabu- stat) till Britanna omkring 530, men först år 575 lämnar även kungahuset och de sista av folket sitt land och segla över till Britanna. De lade där beslag på huvudparten av landet norr om nuvarande Themsens. I söder bodde nämligen andra nordsjögermaner, nämligen sachsarna, som strax efter år 410 från den sachsiska kusten i nuvarande Frankrike från Somle och österut till Gent i Flandern, efterföljt romarna såsom erövrare, medan geaterna=eutingarna=jutarna i sydöst kom först år 449. De hade redan före 400 fördrivits från hemlandet söder ok linjen Ringköbing - Aarhus och från södra Fyn av nordborna och slagit sig ned intill frieserna, som senare besatte de skottska lågländerna, där ännu frisiskan lever kvar på landsbygden. Dagens språk heter också "Lallans" nu, spritt över hela Skottland utom i det gäliska nordväst.

Orsaken till hadbardernas uppträdande i Norden var att deras rörelsefrihet starkt förhindrades av langobarderna, så att bara en del fick plats i det

nyerövrade Ost- och Vestfalen. Först år 496 var vägen fri över hela sydlinjen, så att de kunde erövra nutidens Niedersachsen och senare även Sachsen.

Guldhornen från Gallehus och Nydamslåten vittna om anglernas kultur, kanske var de i det hänseendet de främsta nordsjögermanerna. (Danerna intog deras land och år 737 började de anlägga Dana-virke).

Hadbardernas storfurstar regerade i Skåne, det var Skjoldungaätten. Även svearnas kungaätt: Inglingaätten var hadbardisk. När dessa hadbarder språkligt skandinaviserades är okänt, men sannolikt på 600-talet.

Storerövraren och hadbardstorkungen i Skånevålaet, Ivar Vidfamne, höll ännu kontakterna med nordsjögermanerna. Hans farmor syns ha varit, via systemen till kung Aethelbert av Kent, död 646 och själv var han troligen gift med en dotter till konung Raedwald av East Anglia, som i Sutton Hoo (fornskånskt Sytton Hoga) begrovs i sin praktfulla obrända båtgrav, denna fornskånska gravsed som nådde vida omkring och möta oss i Vendelkulturen.

Sutton Hoo, fornskånskt Sytton Hoga, betyder "sytton högar", dvs gravhögar.

Blåvalla som vändpunkt

Hela perioden efter Bråvalla ca 750-850 är den svåraste att arbeta med. Sammanhanget med hadbardtiden klippes av och man anar att interregnum i Norden efter uppkomsten av de sex (sju?) oavhängiga "smårikerna". Den gamla traditionen isoleras.

För danernas välde ha vi dock en lång rad upplysande meddelanden i Mellan- och Västeuropas klosterannaler 777-880, men därefter blir det för danernas rike tyst till 934. Och först 939-943 samlar Harald Gormsson på nytt det forna daniska rikets delar öster om Jylland och gör det så effektivt, att han kan låta rista en runsten (Jelling) om sin kungagärning och ett helt år, 944-945 uppehålla sig med flottan i Normandie, hos sin sysslings son, den unge hertig Rikhard, vars fader mördats år 943.

I annat sammanhang, i en fristående studie av "Normandie och den uppkomsthistoria", kommer Skåne land under 800-talet och början av 900-talet, att beröras. Striden mellan stat och rike c 839, och inbördeskriget i Danaväldet 854, blir orsaken till den skånska kungaättens landsflykt först i Västeuropa, närmast Frankien, 839-854, sedan i en yngre generation, 854- 879 i England, och 879 - tidigast 912 i det av ätten grundade normannerväldet i Neustien, Northmannaland, från 911 Normandie.

För Skåneland är bilden mer eller mindre dunkel, 839-911 över c 912-983. Därefter blir detta "statsrike" en del av Danmark, men med många avbrott av egenstatlighet 1042-1371.

Man måste först och främst se Norden såsom en naturlig enhet trots alla statliga gränser och man kommer ingen vart, utan att vara medveten om sammanhangen med Vesteuropa och med vikingatidens hela internationella sfär.

Kampen mellan kontinental furstemakt och kyrkodiktatur mot nordisk folkfrihet och nordisk samfundssyn, står i Skåneland 1140 och 1183. Avgörandets år är 1180-1183. Intill 1200-talet räknades kungamakten - furstemakten i Europa såsom det förnämsta ståndet, men från 1200-talet svingar sig furstemakten upp till en ställning över alla de andra stånden.

Forsknings dilemma

Vi har här vänt oss emot den fossila bild man frammanar i "officiell" vetenskap och dess geografiska trångsyn. Ett bedrövligt exempel utgör framställningen av "dansk" och "svensk" forntid. på en "svensk" arkeologisk korta inmatas bara den del av forntida kulturen, som faller inom dagens svenska riksgränser. Skåne blir t ex isolerat från vederbörandes område i Själland. Och på en "dansk" kustbild få vi bara se en kulturs utbredning på Själland och Bornholm. Mellanledet, Skåne, saknas för det hör ej till dagens Danmark. Vad har dagens "danska" och "svenska" riksgränser med forntidens värld och dess kulturers utredningsområde att göra. En helt infantil statsnationalistisk omedveten propaganda, som bara utgör skygglappar, för en förutsättningslös internationell, här europeisk forskning.

På samma barnatro vilar tolkningen av ortnamnen på -lev och -löv. Hela nybebyggelseområdet norr om sachsarnas stamland, nuvarande Holsten, skärs av från det södra, ost- och vestfaliska området för -leben. Till vad nytta? Därmed avskär man alla möjligheter till datering osv .

Vad värre är: personnamns materialet och dess socialpolitiska bakgrund spolieras. Och ett Vidukindarsleven, blir en dag till Vikingaleven, men då börja nordiskt språk spela in. Det förvandlades kring 1100 till ett Vithingslev och år 1200 Withingsloff och tolkas s s ett "Vidingslev" och heter nu Vinslöv.

Kyrkans förstörelse av allt "hedniskt" omfattade inmurandet av runstenar hela eller sönderslagna i de nya kristna templen, medan de gamla stavtemplen brändes och med dem deras runarkiv, runstenar med ett kenningsord eller en runsignatur, som gjorde att man strax kunde skalda eller kväda en viss sak eller berätta en fornsaga. Se bara hur det gick till i den frankiske "kejsar" Karls (död 814) rike. Han hade låtit nedteckna de germanska stammarnas lagar och traditioner. Sonen, den enfaldige Ludvig, död 840, "romersk kejsare", som var en kastboll i prästernas händer, lät förstöra detta oersättliga kulturarv och belönades av katolska kyrkan för detta med hedersnamnet "den fromme".

Man behöver väl ej här påminna om hur de kristna i Rom på 300-talet slog huvudena av de antika bysterna eller hur "det katolska majestätet" av Spanien

lät kyrkan och krigsmakten bränna, bortföra, plundra, smälta ned allt av värde i de indianska staterna, så att deras arkiv och litteratur förintades.

Från hadbardernas tid, ca 460/70 c 750 har vi kungaätternas genealogi ganska bra bevarade, men sedan deras hovhistografi gick i graven med deras makt, uppstår ett tomrum.

Vi kan såsom en följd av Harald Hildetands nederlag och död, vid Bråvalla i Östergötland, om vi skall tro sagorna, få fram denna statsbild av Norden.

1. Västergötland, götarnas rike under kung Hringr, segrare i Bråvallaslaget.
2. Mälarriket under Austen Illråde.
3. Skåneland under Alakil.
4. Själland under Valdar.
5. Jylland (norr om Ringköbing-Aarhus) under Gudraudr.
6. Juternas och angernas land under Angantyr, som väl är den, som 737 börjar anlägga Danavirke och vars efterföljare grundar Haithabu år 783 (förstörd av norrmännen 1050).
7. "Gårdarrike" = fornborgarnas rike, under Radbard, som var gift med Hildetandsdottern Auda (och ej med hennes farmor Auda Ivarsdotter) . Vad som avses med "Gårdarrike" ca 750 veta vi inte.

I Saksens krönika vimlar det av kungar, främst naturligtvis från Skåneland, Själland och Jylland norr resp. söder om gränslinjen Ringköbing-Aarhus. Men vi få icke något fast grepp om deras roll osv. År 811 utgör de fyra daniska rikena (se 4,5,6 ovan) ett enda storrike.

En talande bild av den kristna missionen få vi i Willibrord, biskopen i Utrecht, som ca 730 eller i varje fall något av de följande åren, företog en missionsresa i syddanernas rike. Han blev gästfritt mottagen, hade full rörelsefrihet, fick fritt predika. Vite krist, men bara för att kung Angantyr vägrade döpa sig blir han skamligen förtalad "Han var hårdare än sten och vildare än ett djur" vråker Willibrord ur sig.

Skånelands frihetskrig och Saksens historieskrivning

Skånelands frihetskrig 1180-1183 och själländaren Saksens anti-skånska "historieskrivning", som uttryck för kyrkans metodiska historieförfalskning.

Först 1183 tvingar den då återvändande kung Valdemar skåningarna att flytta landets storting och stormarknad från Arenlunda och Heliga Tre Högar (numera utplånade) till Lerbäckes hög invid Lund. Samtidigt upphäves jarladömet (såsom redan 1170-1180 var fallet) och efter frisisk förebild införes (liksom på 1170-talet, när Thurdar - Thord Top eller Tot var aktuell), efter frisk förebild, gelikareskapet, vars innehavare 1183-1383 utsågs av danske kungen. Det var ett statsståhållarskap över hela Skåneland. (Scania är alltid, ännu på

svenska kartor 1714 lika med Skåneland). Det var ett mycket högt ämbete, det enda i sitt slag i det danska riket och i Norden och vars innehavare under hela 1200-talet bär den hertigligna titeln de Scania - af Skåneland och togs ur den högsta skånska aristokratin, t ex ur Skånelands främsta 1200 och 1300-tals Galen, till vilken ätt den siste gelikaren, den skånskmedvetne Tuve Galen, hörde. (Vi ha emellertid ännu 1494 en "gaelkere" över Skåneland) .

Den skånska adeln, främst stormännen, hade katastrofalt minskat i antal under kampen mot den själländska kungamakten 1149-1183. I stället inkallar de båda dibröderna, kung och ärkebiskop, själländska adelsmän främst ur Absalons släktkrets, en skamlig import, som Skåne lands onde ande, Absalon, redan inledde vid sin ankomst till Lund 1178 och snart blev dominerande bland stormännen. Genom intriger i Rom hade den legitime ärkebiskopen i Lund 1177-1178, Asger Svenssun, undanträngts och Valdemar hade fått påven, Calixtus III, att i stället utnämna Roskildebiskopen Absalon Asserssun av Hvideätten, kungens fosterbror.

Den man ur Absalons hird, som skildrat denna tid var domherren Sakse, mest känd såsom Saxa Grammaticus. Han var Absalons underdånige tjänare och dyrkare och hans trånga livssyn präglades av ett närmast patologiskt hat mot allt skånskt. Allt som ej passar honom förtiges eller skildras i svartaste färger.

Hans krönika, "Gesta Danorum" (danernas bedrifter), vimlar av denna hans och Absalons personliga attityd. Det är därför självklart, att han framställer åren 1149-1183, och särskilt 1178-1183 lögnaktigt och fientligt mot det skånska folket och dess ledare.

Vi skall ge ett par mycket upplysande exempel: I Gesta Danorum (edition Fr Winkel-Horn, Kbh 1911/bok 8 sid 337-348), berättar Saks e utförligt om "stormannen" och erövraren av delar av Norge: "Thorkil". I själva verket är denne Skånelands konung, Torketil Gormssun. Kusinson till Gorm Svenssun av Danmark, död c 939 och syssling till Harald Gormssun och deras naturlige bundsförvant.

I Saks bok 10 (s 407-408), söker han illslugt dölja Sven Ulfssun-Estridssuns härkomst från Skåneland och dess kungaätt. För den skull ljuger han ihop en vild historia om en "björn" som rövar bort dottern till en svensk "storman", läs sveaväldets konung, och lever med henne i skogen, där hon födde sonen Björn (Sven Estridssuns farfarsfar), men själv blir dödad av "människor". Bakom "björnen" döljer sig jarlen Asbjörn Gormssun, en broder till Torketil Gormssun ovan.

Det som får Sakse att rasa är det faktum, att "björnen" bar det för den arme kristne klerken i detta speciella sammanhang förhatliga As- (i Asbjörn), dvs det hedniska "helig". Och eftersom han tydligen befunnit sig i öppen strid med Själland, måste han eftertryckligen bestraffas inför eftervärlden.

I Saksnes bok 10 (s 389-392) möter vi en annan gestalt, en viss Toke (forndanisk Tuki), som står i den danske kungen Harald Gormssuns tjänst och tydligen varit Haralds fiende.

I verkligheten är det den berömde Val-Toke, jarlen Tuki Gormssun, född 946 och gift med Harald Gormssuns dotter Åsa (Asa), styresmannen över hela Vinland, i västlig källa alldeles riktigt: "Dux Vinlandiae", mannen, som tidigt blev Sven Tveskäggs svåger och förtrogne och efter Svens tronbestigning 983, det danska rikets främste jarl. Han nämns på skånska runstenar, bör ha ägt Hellestadir (nu Torna Hällestad) och företog ett krigståg till svearnas rike, men besegrades vid Fyrisvallarna, (som ingenting ha att göra med "Fyrisån" som Johannes Rudbeck förfalskade till detta namn från att ha hetat Salaån) . Tuki Gormssun satt på huvudborgen i Vinland, Jornsborg , residenset i staden Jumna (slutförstörd 1098 av danskarna, sedan redan norrmännen 1043 hade plundrat och bränt Jornsborg och staden, medelpunkten i skåningarnas Oder Weichselvälde, en maktsfär, som klart belyses och belägges av den arkeologiska bilden 1940, med ca 140 vikingafynd (bl a båtar) över hela det nuvarande Polen. Och av Dagr grundläggningen av det slaviska riket mellan Oder-Weichsel och alla hans nordiska döttrars äktenskap, även hans halvslaviske sons, Boleslav. Själv kallade slaverna honom Mesika till minne om deras hjälte Mesika Piasts son.

Det enda icke-skåneländska elementet i fyndmaterialet, så som det förelåg 1940 var keramik från Jylland. Ett viktigt vittnesbörd utgör den nordslaviska keramiken i Skåne c 950-1050). (Efter 1944 har det varit mol tyst i dagens Polen om detta fyndmaterial och nya fynd ha icke tolererats). Dagr och hans syskon, Sigbjörn och Atlaheids, placering på den skånska kungaättens stamtavla vållar inga problem. De tillhöra släktledet efter "björnen", dvs Asbjörn Gormssun - och till samma generation som Björn Asbjörnsson, även om vi icke numera kan bevisa, att de tre varit hans syskon.

Vi nämnde Jornsborg och Jumna. Den litterära på 1300-talet i Island nedskrivna s k Jomsvikingasagan, känner icke ens Tuki Gormssuns namn, utan plockar in såsom Jornsborgherre en i Worchestershire i Danelagen bosatt Tuki Palnissun, vars föräldrar utvandrade från Fyn till England, ett gott exempel på de norsk-isländska sagornas ringa trovärdighet, ja värdelöshet, så snart de komma utanför dåtida norsk bosättning.

Den, som vill söka kunskap om Skåne land före 1200 bör akta sig för att kritiklöst läsa Saksnes krönika, språkligt sett i och för sig själv ett märkligt monument. Man får ständigt vara på vakt mot Saksnes välfriserade lögnhistorier. Och vad värre är: vara helt medveten om, att allt som Sakse kan dölja om Skåneland och dess folk, det gör han också. Bristen på en rent fornskånsk saga eller krönika, blir aldrig så besvärande påtaglig, som vid läsningen av Saksnes "danernas bedrifter". Redan det material som Sakse framlägger, visar att det funnits fornskånska sagor, men Sakse meddelar bara vad, som passat honom och hans syn på relaterade händelseförlopp. Naturligtvis förtiger han Ivar Vidfamne och hans skånska storrike, vari nutidens Danmark ingick.

De skånska arkiven och biblioteken ha 1452-1676, har varit föremål för den svenska krigsmaktens plundringar och ödeläggelser. Därtill kommer, att den lundensiske ärkestolens och de skåneländska klostrens bokskatter och handskrifter föll offer för reformationstidens kulturella och konstnärliga barbari. Obildade och råa landsknektar sattes som förvaltare för de forna klostren, vare sig dessa var de danska kungarnas ämbetsmän eller adelsmän, som förlänats de till staten indragna kyrkoegendomarna. Klostren och delvis kyrkornas inventarier rönste samma oblida öde, även om man i det danska riket aldrig nådde upp till barbariet i Sverige, iscensatt av Gustav I Eriksson, den forne adelsjunkern.